

تونس علیه تاریخ سازی هالیوودی

ماجرای تولید اکشن تاریخی تازه دنزل واشگتن «هانیبال»، دستمایه اعتراضات گسترده‌ای در کشور تونس شده است. شاید در نگاه اول به نظر برسد که ساخت فیلمی هالیوودی با بازی واشگتن نباید محل بحث و مناقشه در کشوری بسیار دورتر از آمریکا باشد، اما مضمون هانیبال دقیقا چیزی است که اهالی تونس نسبت به آن به شدت حساس هستند و می‌گویند هالیوودنشینان نباید با تاریخ غنی کشور کهنسال آنها شوخی کنند. به همین دلیل است که به صورت همزمان، نمایندگان پارلمان تونس و شبکه‌های اجتماعی در این کشور کمپین بزرگی علیه سازندگان هانیبال راه انداخته‌اند. هانیبال برخلاف نام ظاهری‌اش که پادآور فیلم های آدمخوارانه است و حتی «سکوت بره‌ها»ی آنتونی هاپکینز در نقش کاراکتر دکتر هانیبال آدمخوار را به یاد می‌آورد، یک درام تاریخی دوره‌ای در باره بخش مهم و حساسیت‌برانگیزی ازکشور تونس است. آنتون فوکوآ، فیلمساز سیاه‌پوست سینما که هانیبال را به عنوان فیلم تاز‌اش قرار است کارگردانی کند، سراغ ژنرال باستانی کشور تونس، هانیبال رفته که اهل کارتاژ بود و برای ایفای نقش این شخصیت تاریخی دوست بازیگرش دنزل واشگتن سیاه پوست را انتخاب کرده است. این انتخاب، بحث‌های داغ نژادی را در تونس زنده کرده است. به گفته سازندگان فیلم، داستان آن براساس زندگی و فعالیت‌های هانیبال سلحشور نوشته شده که شهرت و محبوبیت بسیار زیادی به عنوان بزرگ‌ترین فرمانده تاریخ تونس دارد. این داستان نبردهای مهم و حیاتی این ژنرال را علیه ارتش روم باستان به نمایش می‌گذارد.

اما در تونس نسبت به این که این ژنرال محبوب به عنوان فردی سیاه‌پوست و به عنوان یک آفریقایی رنگین‌پوست به نمایش گذاشته می‌شود، صداهای اعتراض یکی بعد از دیگری بلند شده است. یاسین مامی از نمایندگان سرشناس پارلمان تونس، با اشاره به تولد هانیبال در ۲۴۷ سال پیش از میلاد مسیح در شهر کارتاژ که در منطقه آسیایی کشور تونس قرار دارد، می‌گوید او سیاه‌پوست نبوده و رنگی روشن داشته است: «این کار نوعی تحریف تاریخ به حساب می‌آید و تصویر غلطی از یک دوران تاریخی و شخصت مهم تاریخی آن ارائه می‌دهد. طبیعی است که همه ما تونسی‌ها باید نسبت به چنین چیزی واکنش نشان دهیم.»

این فقط یاسین مامی در مقام سخنگوی نمایندگان پارلمان تونس نیست که علیه تولید هانیبال موضع‌گیری کرده‌است. حتی حیات کثات گوترماری، وزیر فرهنگ کشور تونس هم نسبت به این موضع حساسیت نشان داده و خواستار توقف کار تولید فیلم شده است. بجز او، بسیاری از روشنفکران تونسی و سازمان‌های مختلف مدنی و اجتماعی هم فوکوآ را به خاطر ساخت فیلم، سرزنش کرده و او را از این کار برحذر داشته‌اند. یکی از روزنامه‌های برتیزار تونس در مقاله‌ای نوشته است: «هانیبال یک چهره برجسته تاریخی و فرهنگی برای تمام تونس‌یس هاست. پیر و جوان در این کشور به او افتخار می‌کنند و حالا که قرار است فیلمی هالیوودی درباره او ساخته شود، ما چه کار می‌توانیم انجام دهیم؟» اعتراض و موضع‌گیری، مهم‌ترین اقدامی است که باید داشته باشیم. چنین فیلمی نباید ساخته شود و هر که علاقه‌ای برای ساخت فیلمی درباره این شخصیت تاریخی دارد، باید با هماهنگی و همکاری تونسی‌ها دست به این کار بزند.»

توماج دانش‌بهرادی با ایفای نقش یک پژوهشگر علمی و دانشگاهی در فیلم سینمایی «احمد» به کارگردانی امیرعباس ربیعی و تهیه‌کنندگی حبیب والی نژادو بادریافت تندیس بهترین بازیگر مرد در بخش بین الملل سی‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر حضور مؤثری داشت، اکنون در سینمایی احمد با ایفای نقش یک پژوهشگر علمی و دانشگاهی جلوی دوربین هاشم مرادی رفته است. همچنین این روزها مراحل پس‌تولید

رونمایی از دانش‌بهرادی در فیلم «احمد»

این اثر که در بخش مسابقه چهل‌ودومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر (سودای سیمرغ) حضور دارد، به‌طور همزمان در حال انجام است؛ به این ترتیب حمید نجفی‌راد تدوین، مسعود سخاوت‌دوست آهنگسازی، محمد برادران جلوه‌های ویژه بصری و حسین چورتچیان صداگذاری را پیش می‌برند. احمد به نویسندگی امیرعباس ربیعی ورضا محبی‌نوری به عمل قهرمانانه شهید احمد کاظمی در ۱۸ ساعت ابتدایی ژانرله مهیپ بم

دوگانه‌نگری به حفظ سرمایه‌های شخصی یا مراقبت از افکار عمومی در مقابل محتوای مبتذل

هاوایی و چالش نظارت

سینمای ایران اگرچه این روزها از لحاظ جذب مخاطب در بهترین حالت خود قرار دارد، اما نمی‌توان از برخی کسبودهای آن چشم پوشید. در نقدهایی که درباره فیلم‌های کم‌دی ازجمله هتل و... منتشر کردیم یادآور شدیم چگونه یک اثر سینمایی نازل می‌تواند نتیجه‌ای مخرب بر جامعه داشته باشد و بر بیراه نیست، اگر بگوییم از بُعد محتوای کم‌دی‌های پرفروش دراکران، بادرجه‌نازلی‌روبرو هستند. بطور کلی فیلم‌هایی که این روزها روی پرده است، از لحاظ ژانر متنوع و سطح کیفی قابل قبول دارند؛ اما احاطه سینمای کم‌دی بر کل اکران این روزهای سینما که از درجه کیفی قابل قبولی نیستند، حرف و حدیث‌های بسیاری را مطرح می‌کند. با تذکراتی که در نقد فیلم‌هایی کم‌دی داشتیم حالا حتی وزارت فرهنگ و ارشاد هم به عنوان متولی نظارت بر محتوای سینمایی خودش هم

بر این موضوع اشراف یافته است. فیلم «هاوایی» که این روزها اکران پرحاشیه‌ای را سربری می‌کند با توجه به گذشت دو هفته از اکران، سازمان سینمایی را مجبور کرده با توجه به حواشی این فیلم، اصلاحات محدودی برآن اعمال کند تا کم‌ی از نظرات دغدغه‌مندان رافع‌کند.سازمان سینمایی در اطلاعیه‌ای که منتشر کرد، یادآور شد: «فیلم هاوایی در سال ۱۳۹۷ تولید شده و در سال ۱۴۰۲ با اصلاحات بسیاری روی پرده رفته است. بنا بر تاکید وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص توجه به دغدغه دانشورانه عرصه فرهنگ و هنر، فیلم سینمایی هاوایی مجددامورد بازبینی قرار گرفته و موارد دیگری که موجب ایجاد حساسیت یا نگرانی در مخاطبان شده، از

فیلم حذف یا تغییر پیدا کرده‌است. به‌همین منظور اکران این فیلم پس از نظارت مجدد با اصلاحات انجام شده، به‌نمایش گذاشته خواهد شد.»

انتخاب میان سرمایه‌شخصی وسرمایه انسانی

بدون شک نظارت بر محتوای آثار هنری به‌ویژه سینما باید یکی از دغدغه‌های اصلی متولیان و مدیران باشد. این‌که سازمان سینمایی پس از اکران این فیلم چنین رویکردی را لحاظ کرده در جای خود قابل توجه است و نشان از آن دارد که با تغییر نگرش در سازمان سینمایی روبه‌رو هستیم که در یک استراتژی مشخص تلاش دارد محتوایی قابل‌قبول روی پرده سینما برود، اما نمی‌توان از برخی اشتباهات موردی گذر کرد. در اطلاعیه سازمان سینمایی برای مجوز دادن به چنین فیلمی تاکید شده است: «فیلم هاوایی که با ایده مرکزی ضد مهاجرت و همدار به افرادی

که بدون مطالعه، شناخت کافی و درست، مسیر مهاجرت یا پناهندگی را در پیش می‌گیرند، تولید شده و با زبان طنز به مسائل ومشکلات پیش‌روی این افراد پرداخته است. با این اوصاف به دلیل مهاجرت یکی از بازیگران زن این فیلم و وجود برخی لحظه‌های نه چندان مناسب در بخش‌هایی از آن، این اثر چندسالی امکان اکران نداشته‌است تا این‌که با انجام اصلاحات بسیار و با رویکرد همدار به جامعه هدف که سودای مهاجرت دارند و البته با نگاه مساعدت سرمایه‌گذار فیلم که دچار مشکلات مالی شده‌بود، روانه پرده شد. ضمنا یادآور می‌شود برخی نماهای فیلم مذکور که در فضای مجازی منتشر و در حال باز نشر است، جزو اصلاحات فیلم قبل از اکران به شمار رفته و بدون اجازه اداره نظارت سازمان سینمایی منتشر شده‌است و قطعا طبق قانون با عوامل انتشار برخورد قانونی خواهد شد.»

این موضوع نمی‌تواند توجهی قابل قبولی برای اکران فیلم هاوایی باشد. این‌که سازمان سینمایی تلاش کرده با حسن نیت از سرمایه شخصی یک تهیه‌کننده که جزو نیروهای فعال عرصه سینماست، محافظت کند، امری پسندیده است اما با توجه به محتوای این فیلم که می‌تواند مخرب باشد و بر سرمایه‌های انسانی کشور تأثیر منفی بگذارد، انتخاب را سخت می‌کند. ضمن آن‌که این اثر با اهمال همین تهیه‌کننده، بخش‌های حذف شده از فیلمش به صورت گسترده در فضای مجازی پخش شده وحتی پخش تبلیغات آن هم از سوی شبکه‌های ماهواره‌ای دنبال می‌شود.

فیلمفارسی در عصر جدید

با نگاهی منتقدان شاید بهتر بتوان به موضوع فیلم «هاوایی» پرداخت. فیلمی که به‌دلایل مختلف ازجمله نداشتن داستان ومنسجم نبودن روایت داستانی تبدیل به اثری شلخته شده که حتی

در دنیای سبک‌های سینمایی در هیچ دسته‌ای جا نمی‌گیرد. این‌گونه از فیلم‌ها که تعدادشان هم متأسفانه در سینمای ما کم نیست برای گرفتن خنده از مخاطبان خود که بدیهی‌ترین وظیفه یک فیلم کم‌دی است دست

حال بد هاوایی

هاوایی جدیدترین اثر سینمایی گودرزی نیز روی ریل فیلم‌های قبلی این کارگردان می‌رود و حتی می‌توان گفت یکی از ضعیف‌ترین آثار این کارگردان نیز به‌شمار می‌آید. هاوایی داستان یک لات بوکسور پایین‌شهری با بازی امیر جعفری است که چون فکر می‌کند به جایگاه حقیقی خود نرسیده است باید مهاجرت کند. صمد برای مهاجرت از دوست خود داوود با بازی امین حیایی کمک می‌گیرد و این سرقازی برای ماجرای این دو دوست قدیمی است. هاوایی نمونه مجسم از فیلم‌هایی است که پیش از این درباره آنها صحبت شد؛ فیلمی که روایت منسجم داستانی ندارد بلکه صرفا سکانس‌هایی میان مونژیک‌هایی است که مناسب مهمانی‌های شایانه است. مقدمه فیلم هاوایی به موضوع مهاجرت ورزشکاران می‌پردازد که با توجه به سال تولید این فیلم نشان از اهمیت این موضوع برای کارگردان دارد اما هرچه فیلم جلوتر می‌رود بیشتر نمایان می‌شود که اهمیت حرکات موزون، شوخی‌های جنسی و موسیقی‌های ناهنجار بیشتر از موضوع اجتماعی

برش

حفاظت از فرهنگ شهرهای کوچک

اگرچه سازمان سینمایی تلاش کرده با اصلاحات فراوان فیلم هاوایی را روی پرده سینما بفرستد و حتی دوباره با توجه به حواشی این فیلم آن را مورد بررسی قرار داده تا محتوایی قابل قبول برای مخاطبان فراهم کند. اما یکی از نکاتی که پیش‌تر درباره چنین اصلاحاتی همواره مغفول می‌ماند، عدم توجه به اکران این فیلم‌ها در شهرستان‌ها بود. با توجه به بافت فرهنگی شهرستان‌ها و دغدغه‌مندی مردم، اکران چنین آثاری در

سینمای جهان

راهپیمایی حمایت از فلسطین در ساندنس

در حالی که حامیان فلسطین از مرکز جشنواره ساندنس راهپیمایی خود را شروع خواهند کرد، نامه‌ای جدید به امضای چهره‌های سینما خواستار پایان اشغالگری و کمک‌های نظامی آمریکا به رژیم صهیونیستی شده‌است. آن‌طور که مهر به نقل از ورآینی خبر داد، فردا تظاهراتی با عنوان «بگذارید غزه زنده بماند» در محکوم کردن جنایات رژیم صهیونیستی علیه حماس و در حمایت از فلسطینی‌ها در خیابان اصلی پارک سیتی در پوتا برگراز می‌شود. علاوه بر این حرکت اعتراضی علیه رژیم صهیونیستی، در نامه‌ای که با عنوان «کارکنان صنعت فیلم در حمایت از فلسطین» در همبستگی با مردم فلسطین منتشر شده هم، اقدامات جایگزیکارانه رژیم صهیونیستی محکوم شده‌است. در بخشی از این نامه ضمن هشدار درباره نرسش‌نشی وحشتناک اسرائیلی‌ها آمده‌است:

«ما هنوز فرصت نجات جان‌ها را داریم. صنعت ما نمی‌تواند مثل همیشه به تجارت ادامه دهد. ما باید بیشتر از تماشا کردن انجام دهیم. ما باید با وجدان عمل کنیم و همچنان اصرار داشته باشیم که زندگی فلسطینی‌ها با دایگران برابر است. ما با کسی که در غیر این صورت عمل می‌کند همدست نخواهیم بود.»

به عنوان یک حادثه تراژیک ملی می‌پردازد. این فیلم سینمایی نخستین همکاری مشترک سازمان سینمایی سوره و مؤسسه تصویرشهر محسوب می‌شود. تینو صالحی در فیلم سینمایی احمد، نقش سردار شهیداحمد کاظمی را بازی می‌کند. به جز او و توماج دانش‌بهرادی، بازیگران دیگری چون ساره رشیدی، مهیار شاپوری، عباس جلیل‌زاده، عماد درویشی، مریم ماهانی و... نیز دراین اثر حضور دارند.

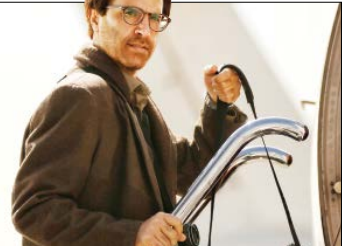
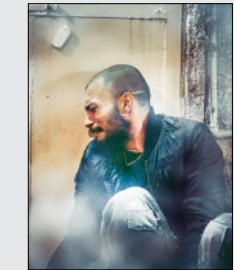
است. خلاصه این‌که فیلم هاوایی فیلم شلخته‌ای است تا آنجا که جزو هیچ‌کدام از سبک‌های فرعی ژانر کم‌دی قرار نمی‌گیرد. گاهی شوخی‌های سیاسی را به نمایش می‌گذارد اما یک کم‌دی سیاسی نیست، در یکی دو سکانس سعی می‌کند یک کم‌دی موقعیت را عرضه کند اما در آن هم موفقیتی حاصل نمی‌شود.

این فیلم حتی در سالن‌های سینما هم نمی‌تواند با شوخی‌هایی که پیش از این امتحان خود را پس داده‌اند از مخاطب خنده بگیرد، چراکه این شوخی‌ها آن قدر مستعمل شده که دیگر نایی برای آوردن خنده بر لب مخاطب ندارد. اما سوالی که پیش می‌آید این است چطور چنین فیلم ضعیفی مجوز اکران گرفته و در پی ثبت رکورد فروش سینمای ایران است؟ اینها همه سؤالاتی بیجاست که در ادامه به آنها پرداخته خواهد شد.

بازی‌های نامیدکننده

هاوایی درکل دوبازی‌اصلی یعنی امین حیایی و امیر جعفری دارد و دو بازیگر فرعی که امیرحسین رستمی و ریحانه پارسا هستند. تعداد کم بازیگر در فیلم احتمالا سبب‌هم‌کاری‌کننده‌هاوایی‌تواند رکورد فروش ماه سینمای ایران را که پیش از این در اختیار دیگر فیلم کم‌دی سینما بود از آن خود کند. تبلیغات ماهواره‌ای فیلم‌های سینمایی چند سالی است که به بدیده‌ای رایج در میان این فیلم‌ها بدل شده. علی‌رغم همدارهایی که وزارت ارشاد به فیلم‌های سینمایی داده است اما جذابیت جذب مخاطب باعث شده تا بیش از پیش شاهد تبلیغ فیلم‌های گذشته خود است و چیز جدیدی برای ارائه ندارد. البته این‌که فیلم‌نامه نیز ظرفیتی برای ایفای نقش خوب ندارد از علل اصلی بازی‌های بد بازیگران این فیلم است. امیرحسین رستمی که در این فیلم نقش خواننده‌های کاباره‌ای دارد و گرمی‌ی شبیه به خواننده‌ای لس آنجلسی صرفا نقش واسطه‌ای دارد که با شخصیت‌های اصلی فیلم دوست قدیمی است. ریحانه پارسا هم احتمالا به دلیل مهاجرت به خارج از کشور تا جای ممکن با ممیزی روبه‌رو شده است.

شهرهای دیگری می‌تواند مخرب‌تر باشد. ضمن آن‌که پیش‌تر نیز مشاهده شده که برخی تهیه‌کنندگان اصلاح‌حاتی که برای فیلم‌ها اعمال می‌شود را با توجه به نظارتی که در تهران وجود دارد، روی نسخه‌هایی اعمال می‌کنند که در تهران اکران می‌شود و برای کم کردن هزینه‌های خود، با توجه به نبود نظارت در شهرهای دیگر، کپی فیلم‌های اصلاح‌نشده را به شهرهای دیگر می‌فرستند. این موضوع که در سازمان سینمایی هم در این سال‌ها دغدغه بوده و با راهکارهایی تلاش کرده از میزان چنین خطاهایی بکاهد هم باید همچنان به عنوان یک عامل بازدارند از تخلف‌های به درستی رصد شود.

هدف، وسیله را توجیه می‌کند

پیش از این سؤالی مطرح شد که چرا چنین فیلمی که مملو از شوخی‌های غیراخلاقی است مجوز می‌گیرد؟ جواب این سؤال را احتمالا هرکس که فیلم را ببیند متوجه آن خواهد شد. هسته اصلی فیلم هاوایی درواقع نشان دادن این است که چطور انسان‌هایی با دقیق‌تر چطور ورزشکارانی حاضر می‌شوند کشور و پرچم خود را رها و بر ضد کشور خود مصاحبه کنند. برای متولیان امر این بهترین فرصت است و انگار دیگر فرقی ندارد چه چیزهایی حول هسته فیلم شکل گرفته. به بیانی دیگر فیلم هاوایی نمونه سیاست معروف هدف وسیله را توجیه می‌کند است؛ فارغ از این‌که ضربه‌ای که این فیلم به سینما می‌زند به مراتب بزرگ‌تر از هدفی است که از اکران آن به دنبالش هستند.

تبلیغات با سانسوری‌ها

قطعا موفق‌ترین بخش فیلم هاوایی تبلیغات این فیلم است. این فیلم توانسته است تا تبلیغ گسترده در شبکه‌های ماهواره‌ای و ساختن ویترینی جذاب از این فیلم‌کاری‌کننده‌هاوایی‌تواند رکورد فروش ماه سینمای ایران را که پیش از این در اختیار دیگر فیلم کم‌دی سینما بود از آن خود کند. تبلیغات ماهواره‌ای فیلم‌های سینمایی چند سالی است که به بدیده‌ای رایج در میان این فیلم‌ها بدل شده. علی‌رغم همدارهایی که وزارت ارشاد به فیلم‌های سینمایی داده است اما جذابیت جذب مخاطب باعث شده تا بیش از پیش شاهد تبلیغ فیلم‌های گذشته خود است و چیز جدیدی برای ارائه ندارد. البته این‌که فیلم‌نامه نیز ظرفیتی برای ایفای نقش خوب ندارد از علل اصلی بازی‌های بد بازیگران این فیلم است. امیرحسین رستمی که در این فیلم نقش خواننده‌های کاباره‌ای دارد و گرمی‌ی شبیه به خواننده‌ای لس آنجلسی صرفا نقش واسطه‌ای دارد که با شخصیت‌های اصلی فیلم دوست قدیمی است. ریحانه پارسا هم احتمالا به دلیل مهاجرت به خارج از کشور تا جای ممکن با ممیزی روبه‌رو شده است.

سراغ این فیلم نرئید

خلاصه این‌که هاوایی نتیجه سینمایی فشل است که به سازمان سینمایی این روزهای کشور به ارث رسیده است. سینمایی که قبل از اکران خرج خود را درمی‌آورد و به همین علت دیگر دلیلی ندارد تا مخاطب و آنچه مخاطب می‌خواهد را ارائه بدهد. هاوایی یک فیلمفارسی تمام‌عیار است با همان پارامترهایی که از این دست فیلم‌ها سراغ داریم؛ داستان دورقیق قدیمی که یکی دغل‌باور است و دیگری ناموس پرست؛ و رفیق دغل‌باز نه تنها کلاه دوستش را برمی‌دارد که با خواهر او نیز ازدواج می‌کند و اتفاقات دیگری که کاملاً قابل حدس است. اگر به دنبال فیلمی خانوادگی کم‌دی هستید پیشنهاد می‌شود هیچ‌وقت سراغ این فیلم نرئید زیرا این فیلم نه خانوادگی است و نه حتی کم‌دی. چراکه از نشاندن لایخندی کم‌رنگ نیززوی لبان شما عاجزاست.

فیلم کوتاه

بازی مرتضی امینی تبار در فیلم «گراز»

فیلم کوتاه «گراز» به نویسندگی فاطمیه‌ا حمزه، کارگردانی امیرمحمد متقیان و تهیه‌کنندگی سهند جاهد‌آماده نمایش شد. یکی از نقش‌های اصلی این فیلم را مرتضی امینی تبار، بازیگر آثاری چون زخم کاری و قهرمان جندی‌شاپور بازی می‌کند. گراز که فیلم‌نامه‌ای در زمینه اجتماعی و

بافضایی ملتهب دارد در تهران و شهرهای اطراف آن مقابل دوربین رفته‌است و به‌تاگگی با پایان مراحل فنی آماده نمایش شده‌است. این فیلم قرار است به‌زودی برای حضور در فستیوال‌های داخلی و خارجی ارسال شود و مقدمات نمایش آن در کشور نیز فراهم خواهد شد. سهند جاهد، مرتضی امینی تبار، ندا عقیقی، ساغر رجبی، علی نصر، ترمه کریمیان، رضا روشنی از بازیگران فیلم گراز هستند. صدای علی شادمان هم در این فیلم کوتاه شنیده می‌شود. اسامی برخی عوامل گراز عبارتند از: تهیه‌کننده: سهند جاهد، مدیر فیلمبرداری: مهرداد آفراسیابی، طراح گریم: مرتضی‌کهزادی، طراح صحنه و لباس: حمیده عابدی، صدابردار: محمد عیوضی، تدوین: امید شهبانی، آهنگساز: پیام آزادی، صداگذار: مهدی جمشیدیان، مشاور رسانه‌ای: عاطفه نوذری، برنامه‌ریز: حسین دیردار، منشی صحنه: ساناز فراهانی، دستیار کارگردان: نجوارمائی و...